

11 травня
2023

КОНЦЕПТУАЛЬНІ,
МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ,
ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ
ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ, ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ТА ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ»**

11 травня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Київ
2023

УДК 1: 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-5

Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики: матеріали доповідей та виступів учасників Міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 11 травня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 171 с.

Друкується за авторською редакцією

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-5

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

Джерела:

1. Hobbs R. Media literacy in action: Questioning the media. Rowman & Littlefield Publishers, 2021.
2. Kahne J., Bowyer B. Can media literacy education increase digital engagement in politics? Learning, Media and Technology. 2019. Т. 44. №. 2. С. 211-224.
3. Oleksiyenko A., Terepyshchyi S., Gomilko O., Svyrydenko D. ‘What do you mean, you are a refugee in your own country?’: Displaced scholars and identities in embattled Ukraine. European Journal of Higher Education, 2021, Vol. 11(2), pp. 101-118.
4. Rasi P., Vuojärvi H., Ruokamo H. Media literacy education for all ages. Journal of Media Literacy Education. 2019. Т. 11. №. 2. С. 1-19.
5. Stamps D. L. The nexus between Black media consumers’ racial identity, critical and digital media literacy skills, and psychological well-being. Information, Communication & Society. 2023. С. 1-17.
6. Заїчко В.В. Ідентичність та демократичні цінності в контексті концепції відкритої освіти. Демократичні цінності в освіті: виклики та можливості в епоху пост-правди. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С.20-22.
7. Заїчко В.В. Конструювання ідентичності та влада в епоху цифрових технологій. Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 21-22.
8. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.

УДК 1: 37.013.73

Іванець Н.В.

*Зав. Лабораторією кафедри
соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І ЦИФРОВІЗАЦІЯ: ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасний світ переживає надзвичайний розвиток технологій та цифрових інновацій, який впливає на всі сфери життя. У цьому контексті громадянська освіта набуває нового розміру та актуальності. Національні та міжнародні громадянські обов'язки та права стають суттєвими елементами суспільства, що дедалі більше цифровізується.

З одного боку, цифрова революція розширює можливості доступу до інформації та сприяє активнішому взаємодії громадян. Громадянська освіта, підтримана цифровими ресурсами, може надати людям інструменти для виявлення інформаційної маніпуляції та фейкових новин, розвивати критичне мислення та активне громадянство.

З іншого боку, цифрова технологія створює нові виклики для громадянської освіти. Зростає ризик ділімої інформації та порушень приватності. Громадянська освіта повинна також включати компетентність в галузі цифрової безпеки та етики в інтернеті.

Цифрова громадянська освіта має потенціал стати каталізатором активного громадянства у цифровому віці. Вона сприяє формуванню навичок, необхідних для участі в політичному та громадському житті, а також підтримує ідеї соціальної відповідальності та громадянського обов'язку.

Громадянська освіта і цифровізація взаємодіють і формують новий контекст для громадянськості. Вона стає ключовим чинником в розвитку цифрового суспільства, сприяючи підготовці громадян до активної участі у сучасному світі, де громадянські обов'язки і права розширюються відповідно до цифрових реалій.

В цьому контексті, громадянська освіта повинна враховувати кілька важливих аспектів цифровізації:

1. **Цифрова компетентність.** Громадянська освіта повинна надавати студентам необхідні навички в галузі інформаційних технологій, щоб вони могли впевнено користуватися цифровими ресурсами, розуміти основи програмування та кібербезпеки.

2. **Медіаграмотність.** Однією з важливих компетентностей в сучасному цифровому світі є медіаграмотність. Громадянська освіта має включати в себе розуміння медійних процесів, вміння аналізувати та оцінювати інформацію, яка поширюється через різні медіа.

3. **Цифрова етика.** Оскільки цифровий світ має свої власні етичні виклики, громадянська освіта повинна розвивати в студентів усвідомленість щодо етичних аспектів використання технологій, включаючи питання приватності, ділімої інформації та кібербулінгу.

4. **Громадянська активність в мережі.** Громадянська освіта також повинна спонукати студентів до активної участі в громадських діяльностях через цифрові засоби. Це може включати участь у громадських кампаніях, створення громадських петицій та інші форми громадянської активності.

5. Аналіз соціальних та політичних наслідків цифрової трансформації. Громадянська освіта повинна надавати можливість аналізувати соціальні та політичні зміни, які відбуваються внаслідок цифрової трансформації, і розуміти їхні впливи на суспільство.

Громадянська освіта та цифрова компетентність взаємодоповнюють один одного і є важливими для формування активних, інформованих та відповідальних громадян. Сприяючи розвитку цих навичок та компетентностей, освітній процес може підготувати молоде покоління до успішного функціонування в цифровому суспільстві та активної участі в громадянському житті.

Цифрові технології швидко трансформують сучасне суспільство та вимагають адаптації у всіх сферах життя, включаючи освіту. Громадянська освіта та цифрові компетентності стають важливими компонентами сучасної освіти, сприяючи розвитку активних, грамотних та відповідальних громадян.

Цифрова громадянська освіта надає студентам необхідні знання та навички для розуміння та використання цифрових технологій в етичний та відповідальний спосіб. Вона також сприяє розвитку медіаграмотності та критичного мислення, необхідних для аналізу інформації та захисту від маніпуляцій та дезінформації.

Таким чином, у контексті цифрової трансформації суспільства, громадянська освіта має відігравати активну роль у підготовці громадян до активної участі у громадському та політичному житті. Вона допомагає студентам розуміти соціальні та політичні наслідки цифрової трансформації та сприяє їхній готовності впливати на розвиток суспільства.

Освітні заклади повинні активно впроваджувати цифрову громадянську освіту в навчальний процес, створюючи умови для розвитку цифрових компетентностей та громадянських цінностей серед студентів. Від цього залежить успішна адаптація молодого покоління до вимог цифрового суспільства та його активна участь у формуванні майбутнього.

Джерела:

1. Alscher P., Ludewig U., McElvany N. Civic education, teaching quality and students' willingness to participate in political and civic life: Political interest and knowledge as mediators. *Journal of youth and adolescence*. 2022. Т. 51. №. 10. С. 1886-1900.
2. Campbell D. E. What social scientists have learned about civic education: A review of the literature. *Peabody Journal of Education*. 2019. Т. 94. №. 1. С. 32-47.

3. Dewantara J. A. et al. Pancasila as ideology and characteristics civic education in Indonesia. *International Journal for Educational and Vocational Studies*. 2019. Т. 1. №. 5. С. 400-405.
4. Sabzalian L. The tensions between Indigenous sovereignty and multicultural citizenship education: Toward an anticolonial approach to civic education. *Theory & Research in Social Education*. 2019. Т. 47. №. 3. С. 311-346

УДК 37.01/.09

Карпенко О. В.,

аспірантка,

Керівниця секції ГІС та ДЗЗ Київської Малої академії наук
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ГІС ТА ДЗЗ

Анотація Визначено методичні підходи формування готовності. Обґрунтовано, що компетентнісний, особистісний та діяльнісний підходи є базисом формування готовності учнів, геоінформаційна та дослідницька компетентності набуваються в процесі застосування компетентнісного підходу. З'ясовано, що мотиваційна готовність є необхідною умовою до науково-дослідницької діяльності.

Ключові слова: ГІС, ДЗЗ, готовність, мотивація, дослідницька діяльність.

Постановка проблеми. Сьогодення диктує від кожної особистості власного зростання, що підтверджується зміною суспільства загалом. Суспільство потребує зрілої особистості, яка має навички працювати на результат, а отже позашкільна освіта набуває особливого значення, як така, що здатна сформувати творчу особистість, яка спроможна визначити мету своєї діяльності, згенерувати дослідницьку поведінку.

Світова парадигма Lifelong learning — «Навчання впродовж життя» сьогодні набуває все більшої актуальності, адже оволодіння новими методами обробки та аналізу просторової інформації дозволяє ретельно та продумано управляти ресурсами. Саме інформаційні технології дозволяють фахівцям з екології, археології, географії, історії, біології зводити на новий рівень свою традиційну роботу під час створення картографічних матеріалів.